

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра інформаційної діяльності та соціальних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
Галина Ціх
« 01 » вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

галузь знань	Ф «Інформаційні технології» (шифр і назва галузі знань)
рівень вищої освіти	другий (магістерський) (назва)
спеціальність	ЕЗ Комп'ютерні науки (шифр і назва)
освітня програма	Комп'ютерні науки (назва)
спеціалізація	 (назва)
вид дисципліни	обов'язкова (обов'язкова / вибіркова)

Робоча програма з навчальної дисципліни Етика професійної діяльності та основи педагогіки

/назва дисципліни/

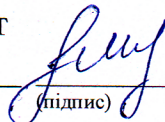
для студентів факультету комп'ютерно-інформаційних систем і програмної інженерії

/назва факультету(ів)/

Розробник:

доцент кафедри інформаційної діяльності та соціальних наук, кандидат педагогічних наук

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

/ Надія ШОСТАКІВСЬКА /
(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри інформаційної діяльності та соціальних наук

(назва)

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1
Завідувач кафедри

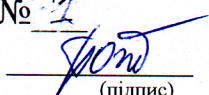

(підпис)

/ Андрій КРИСЬКОВ /
(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК факультету економіки та менеджменту

(назва)

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1
Секретар НМК

(підпис)

/ Оксана ПОТІХА /
(ініціали та прізвище)

Робоча програма погоджена:

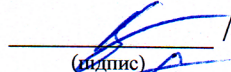
Спеціальність F3 Комп'ютерні науки

(шифр і назва)

Освітньо-наукова програма Комп'ютерні науки

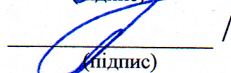
(назва)

Завідувач випускової кафедри

(підпис)

/ Ігор БОДНАРЧУК /
(ініціали та прізвище)

Гарант освітньої програми

(підпис)

/ Ігор БОДНАРЧУК /
(ініціали та прізвище)

1. Структура навчальної дисципліни

Показник	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів/годин	4,0/120	4,0/120
Аудиторні заняття, год.	42	12
Самостійна робота, год.	78	108
Аудиторні заняття:		
- лекції, год.	28	6
- практичні заняття, год.	14	6
Самостійна робота:		
- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу	14	6
- опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	28	61
- підготовка та написання есе, доповідей, проєктів	10	
- підготовка до проведення контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, заліку, екзамену)	26	41
Залік (I сем.)		

Частка годин самостійної роботи студента:

- денна форма навчання – 65 %;
- заочна (дистанційна) форма навчання – 90 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Сучасний етап розвитку етичної науки пов'язаний з питаннями, від характеру вирішення яких багато в чому залежить становище людини у світі.

У кожній професії є свої моральні проблеми. Але серед інших професій вирізняється певна група таких, де вони виникають частіше та потребують особливої уваги. Етика професійної діяльності має значення, насамперед, для професій, об'єктом яких є людина. Там, де представники певної професії, в силу її специфіки, перебувають в постійному або навіть безперервному спілкуванні з іншими людьми, існують специфічні моральні кодекси людей цих професій і спеціальностей.

Етика професійної діяльності поширюється на ті соціальні групи, до яких висуваються найбільш високі моральні вимоги. Як система норм професійна етика – це система норм, що вивчає поведінку спеціаліста у службовій ситуації, норм, які відповідають існуючим законам та відомчим нормативним документам, професійним знанням, стосункам у колективі, глибокому усвідомленню моральної відповідальності за виконання професійних обов'язків.

2.1. Метою дисципліни «Етика професійної діяльності та основи педагогіки» є володіння студентами теоретичними знаннями та набуття практичних навичок дотримання професійних етичних принципів та норм майбутньої професії, оволодіння педагогічною майстерністю вищої школи, сутності та закономірностей педагогічного процесу, основних підходів у навчанні й вихованні майбутніх фахівців.

2.2. Завдання навчальної дисципліни «Етика професійної діяльності та основи педагогіки».

За результатами вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання:

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у магістрів:

Інтегральних компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та / або інноваційного характеру у сфері комп'ютерних наук.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у магістрів за спеціальністю:

Загальних компетентностей (ЗК):

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК05. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність бути критичним і самокритичним.

Програмні результати навчання (ПРН) передбачають:

ПРН3. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері комп'ютерних наук до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Лекційні заняття

Номер з/п	Тема заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема № 1: Професійна етика як навчальна дисципліна і як засіб регулювання професійної діяльності Професійна етика як спосіб регуляції поведінки в конкретних видах професійної діяльності. Загальні принципи професійної етики: професійний обов'язок і особлива форма відповідальності, професійна солідарність та корпоративність. Приватні принципи професійної етики. Специфіка й різновиди професійної етики.	2	
2	Тема № 2: Моральні передумови ділового спілкування в професійній діяльності. Моральна культура як етична основа спілкування. Моральна культура спілкування та її рівні. Моральні цінності як основа гуманістичного спілкування. Моральні норми та принципи, їх значення для досягнення високого рівня культури спілкування. Прояв гуманістичних комунікативних установок у спілкуванні.	2	2
3	Тема №3: Імідж професіонала і організації у контексті професійної етики Поняття іміджу. Створення іміджу професіонала. Створення іміджу організації. Основними складовими іміджу є зовнішній вигляд та внутрішній зміст. Етика як сукупність правил поведінки людини.	2	
4	Тема № 4: Професійна культура спілкування та діловий етикет. Професійна культура та мораль. Етикет як сукупність правил поведінки людини. Моральні основи етикету. Особливості ділового етикету. Норми поведінки керівника. Етика та етикет у взаєминах з клієнтами та партнерами по бізнесу. Етикет у взаєминах з діловими партнерами іноземцями.	2	
5	Тема № 5: Взаємодія та взаєморозуміння в контексті культури ділового спілкування. Спілкування як одна з нагальних потреб людини. Структура та функції спілкування. Види та рівні спілкування. Визначення взаємодії. Спільна діяльність і вплив на неї етичних норм і правил. Мораль і особистісний вплив. Бар'єри на шляху до взаєморозуміння, зокрема моралі. Механізми взаєморозуміння, роль етики в їх застосуванні.	2	
6	Тема № 6: Мова як спосіб спілкування. Вербальні та невербальні засоби спілкування та мовленнєвий етикет. Мова – необхідна умова спілкування народу та його культури. Мова і мовленнєве спілкування. Функції мови у спілкуванні.	2	

	Значення мовленнєвого спілкування або вербальна комунікація. Культура слухання та говоріння. Поняття про невербальну комунікацію. Класифікація невербальних засобів спілкування та етикет ділового спілкування.		
7	Тема № 7: Бесіда – як форма ділового спілкування. Колективне обговорення ділових проблем. Функції та види бесіди. Правила етикету яких необхідно дотримуватися під час бесіди з клієнтами. Індивідуальні бесіди керівника з підлеглими. Обговорення проблеми, прийняття рішення і вихід із конфлікту. Бесіда виховного характеру. Форми колективного обговорення проблем. Переговори. Наради. Дискусія. Застосування під час бесіди методу «Мозковий штурм».	2	
8	Тема № 8: Конфлікти та шляхи їх попередження та розв'язання. Шляхи розвитку культури спілкування. Визначення конфлікту. Конфліктні ситуації. Класифікація конфліктів. Форми готовності до виходу з конфлікту. Структурні методи розв'язання конфліктів. Самостійне розв'язання конфліктів. Від діагностики і корекції до гармонії у спілкуванні. 3 шляхи розвитку культури спілкування.	2	2
9	Тема № 9: Педагогіка вищої школи як наука. Її предмет та завдання. Предмет, функції та завдання педагогіки вищої школи. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками Упродовж попередніх десятиліть педагогіка вищої школи як наука розвивалася надто повільно. Предмет і структура методології педагогіки вищої школи. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи.	2	
10	Тема № 10: Методологічні основи педагогіки вищої школи. Предмет і структура методології педагогіки вищої школи. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи. Вища школа в XVI – XVIII століттях. Вплив педагогічної думки на розвиток вищої школи. Розвиток вищої школи та педагогічної думки в Україні в XIX – на початку XX століття. Вплив педагогічної думки на розвиток вищої школи. Розвиток вищої школи та педагогічної думки в Україні (1917–1991 роки). Розвиток вищої школи в Україні на сучасному етапі (1991 р. – сьогодні).	2	
11	Тема № 11: Загальна характеристика педагогічного процесу у ВНЗ. Поняття і структура педагогічного процесу. Основні завдання педагогічного процесу у ВНЗ. Закономірності і принципи педагогічного процесу. Основні етапи педагогічного процесу.	2	
12	Тема № 12: Дидактичні основи процесу навчання у вищому навчальному закладі. Основні поняття й категорії дидактики вищої школи. Закономірності та принципи процесу навчання у ВНЗ. Моделі	2	

	освіти. Зміст освіти у вищій школі. Методи та форми організації навчального процесу у вищій школі. Сучасні технології навчання у ВНЗ.		
13	Тема № 13: Організація і планування спеціальних дисципліни у закладах вищої, фахової перед вищої та професійно-технічної освіти. Поняття, функції і види засобів навчання. Особливості використання технічних засобів у навчальному процесі у вищій школі. Підвищення ефективності навчального процесу у ВНЗ шляхом застосування технологій електронного навчання та мультимедійних технологій.	2	
14	Тема № 14: Академічна доброчесність як актуальна проблема сучасності. Загальні положення про академічну доброчесність в навчальному закладі. Основи академічного письма. Реалізація принципу академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Академічна відповідальність.	2	2
ВСЬОГО		28	6

3.2. Практичні заняття

Номер з/п	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема № 1: Професійна етика як навчальна дисципліна і як засіб регулювання професійної діяльності. Моральні передумови ділового спілкування в професійній діяльності. 1. Сутність понять «мораль» і «етика» як етнонаціональних і загальнолюдських категорій. 2. Сутність і специфіка професійної моралі та професійної етики. 3. Морально-етичний кодекс фахівця. 4. Суть поняття моральної свідомості, її структура і зміст в контексті професійної діяльності. 5. Сутність функцій моралі, таких як гуманізуюча, ціннісно-орієнтуюча, пізнавальна, світоглядна, виховна, регулятивна як детермінант професійної етики. 6. Основні етичні принципи професійної діяльності в сфері масових комунікацій. 7. Значення зовнішнього вигляду у створенні іміджу професіонала. 8. Основні вимоги до одягу ділової людини. 9. Принципи та критерії підбору ділового гардеробу. 10. Традиційний діловий гардероб для чоловіків та жінок. 11. Неформальний діловий одяг.	2	
2	Тема № 2: Професійна культура спілкування та діловий етикет. Взаємодія та взаєморозуміння в контексті культури	2	2

	ділового спілкування. 1. Моральний аспект культури спілкування секретаря-діловода і її форми морально-етичного характеру: цінності, норми, звичаї, традиції. 2. Ввічливість як характерологічна складова особистості, її роль в службових стосунках. 3. Види моральних конфліктів і способи їх вирішення в умовах професійної діяльності. 4. Перерахуйте національні особливості ділового спілкування з американськими партнерами. 5. Охарактеризуйте особливості спілкування в Великобританії та Німеччині. 6. Що впливає на французький стиль ділового спілкування? 7. Що є основою ділового спілкування з грецькими партнерами? 8. Назвіть характерні особливості спілкування в Іспанії та Італії. 9. Чим характеризується японський стиль ведення комерційних переговорів? 10. Як налагоджуються ділові контакти з південнокорейською фірмою?		
3	Тема № 3: Мова як спосіб спілкування. Вербальні та невербальні засоби спілкування та мовленнєвий етикет. Бесіда – як форма ділового спілкування. Колективне обговорення ділових проблем. 1. Які види спілкування виділяють за формою реалізації мовних засобів? 2. Хто може бути учасником офіційного спілкування? 3. Чому під час спілкування крім словесних, послуговуються невербальними засобами? 4. Як можна «читати людину» за жестами, мімікою, рухами тіла? 5. Назвіть мімічні ознаки різних емоційних станів. 6. Яка роль належить дистанції (відстані) у спілкуванні? 7. Які засоби спілкування належать до екстралінгвістичних? 8. Назвіть основні етапи спілкування. Що треба зробити, щоб зберегти добрі стосунки є важливішим, аніж результат переговорів? 9. Назвіть, які є підходи до забезпечення ефективності наради як форми колективного обговорення проблем? 10. Чим відрізняються дебати від дискусії та які методи дебатування використовуються?	2	
4	Тема № 4: Конфлікти та шляхи їх попередження та розв'язання. Шляхи розвитку культури спілкування. Педагогіка вищої школи як наука. Її предмет та завдання. 1. Який рівень культури спілкування можна назвати високим?	2	2

	2. Що таке взаємодія? 3. Що таке взаєморозуміння? 4. Які правила поведінки в колективі ви вбачаєте недоречними? 5. Яке етичні норм поведінки повинні бути притаманним для керівника? 6. Як встановити контакт із співрозмовником? 7. Охарактеризуйте педагогіку як науку. 8. Що вивчає педагогіка вищої школи? 9. Що є предметом педагогіки вищої школи? 10. Назвіть основні завдання педагогіки вищої школи. 11. Розкрийте сутність основних функцій педагогіки вищої школи. 12. Охарактеризуйте основні педагогічні поняття. 13. Назвіть основні тенденції розвитку педагогіки вищої школи в сучасних умовах.		
5	Тема № 5: Методологічні основи педагогіки вищої школи. Загальна характеристика педагогічного процесу у ВНЗ. 1. Розкрийте сутність поняття методології як науки. 2. Охарактеризуйте поняття "методологія педагогіки вищої школи". 3. Що є методологічним підґрунтям педагогіки? 4. Назвіть основні рівні методології педагогіки вищої школи. 5. Опишіть основні напрями методології педагогіки вищої школи. 6. Охарактеризуйте основні методологічні підходи педагогіки вищої школи. 7. Сформулюйте особливості реалізації системного підходу в методології педагогіки вищої школи. 8. Поясніть особливості реалізації особистісного підходу в методології педагогіки вищої школи. 9. Розкрийте мету вищої освіти. 10. У чому полягає сутність педагогічного процесу у ВНЗ? 11. Чим досягається цілісність педагогічного процесу? 12. Охарактеризуйте структурні компоненти системи, в якій здійснюється педагогічний процес. Розкрийте їх сутність та поясність зв'язки між ними. 13. Які напрями існують в межах педагогіки вищої школи і які їх особливості? 14. Розкрийте сутність післядипломної педагогічної освіти.	2	
6	Тема № 6 Дидактичні основи процесу навчання у вищому навчальному закладі. Організація і планування спеціальних дисципліни у закладах вищої, фахової перед вищої та професійно-технічної освіти. 1. Визначте поняття «дидактики вищої школи» та її основні категорії. 2. Які завдання виконує дидактика вищої школи?	2	

	3. Яка специфіка загальних закономірностей навчання у дидактиці вищої школи? 4. Охарактеризуйте систему принципів навчання. 5. Що означає принцип єдності освітніх, розвивальних і виховних функцій навчання? 6. Які види технічних засобів навчання використовуються в сучасних ВНЗ? 7. Охарактеризуйте методичні прийоми з використання ТЗН. 8. Проаналізуйте основні функції засобів навчання у ВНЗ. 9. Що включає попередня підготовка до застосування ТЗН? 10. Чим зумовлена доцільність використання ТЗН? 11. Наведіть сучасні класифікації ТЗН. 12. Які особливості застосування ТЗН у залежності від форм проведення занять? 13. У чому полягає сутність мультимедійних технологій?		
7	Тема № 7 Академічна доброчесність як актуальна проблема сучасності 1. Шляхи виявлення фабрикації та фальсифікації даних. 2. Способи запобігання фабрикації й фальсифікації й покарання за них. 3. Хабарництво: форми вияву, способи боротьби з явищем та запобігання йому. 4. Академічний саботаж: форми вияву, шляхи запобігання. 5. Визначення плагіату. 6. Навмисний і ненавмисний плагіат. 7. Основні різновиди академічного плагіату 8. Самоплагіат у науковій діяльності. 9. Способи виявлення плагіату. 10. Шляхи запобігання плагіату в навчально-наукових дослідженнях. 11. Відмінність академічного плагіату й помилок цитування.	2	2
ВСЬОГО		14	6

3.3. Самостійна робота

№	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу	28	48
2.	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції:	30	35
	Діловий етикет і його вплив на переговори: основні принципи і помилки. <i>Аналіз впливу етикету на ведення ділових переговорів і досягнення успіху в угодах.</i>	4	4
	Основи ділового етикету в міжнародному бізнесі: порівняння різних культур <i>Дослідження різниці у веденні бізнесу в різних країнах і впливу культурних відмінностей на ділові відносини.</i>	4	4
	Психологічні аспекти невербальної маніпуляції: вплив мови тіла на сприйняття. <i>Аналіз того, як мова тіла може бути використана для впливу на співрозмовника і формування бажаних реакцій.</i>	4	5
	Корпоративна соціальна відповідальність: вплив на імідж та прибутковість компанії. <i>Дослідження взаємозв'язку між етичними практиками бізнесу, репутацією компанії та її фінансовими результатами.</i>	3	4
	Етична відповідальність компаній перед працівниками та споживачами. <i>Аналіз того, як етичні бізнес-практики (чесна оплата, прозорі умови праці) можуть підвищити репутацію компаній та зміцнити їхні позиції на ринку.</i>	4	5
	Соціальна відповідальність бізнесу: баланс між прибутком і впливом на суспільство <i>Вивчення, як бізнеси можуть поєднувати свої комерційні цілі з підтримкою екологічних і соціальних програм.</i>	4	4
	Викладач у вищій школі як наставник: принципи педагогічного супроводу студентів <i>Роль викладача як ментора у процесі адаптації та професійного розвитку студентів.</i>	4	5
	Академічна свобода викладача у вищій школі: можливості та обмеження <i>Дослідження значення академічної свободи та її впливу на якість викладання у вищих навчальних закладах.</i>	3	4
3.	Підготовка та написання есе, доповідей, проєктів	10	10
4.	Підготовка до проведення контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, екзамену)	10	15
Усього годин		78	108

4. Критерії оцінювання результатів навчання студентів Розподіл балів, які отримують студенти за курс

Форма підсумкового семестрового контролю – залік

Модуль 1			Модуль 2			Підсумкова семестрова оцінка		Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна роботи			Аудиторна та самостійна роботи					
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота				
20	20		20	15		25		100
№ лекції	Вид робіт	Бал	№ лекції	Вид робіт	Бал		Бал	
Лекція 1	Пр. роб. 1	5	Лекція 8			Одна третя від суми балів, набраних здобувачем впродовж семестру		
Лекція 2			Лекція 9	Пр. роб. 5	5			
Лекція 3	Пр. роб. 2	5	Лекція 10					
Лекція 4			Лекція 11	Пр. роб. 6	5			
Лекція 5	Пр. роб. 3	5	Лекція 12					
Лекція 6			Лекція 13	Пр. роб. 7	5			
Лекція 7	Пр. роб. 4	5	Лекція 14					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Навчально-методичне забезпечення

1. Шостаківська Н. Етика професійної діяльності та основи педагогіки. Збірник тестових завдань. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. 98 с.
2. Шостаківська Н. Етика професійної діяльності та основи педагогіки. Навчально-методичний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. 84 с.
3. Шостаківська Н. Курс лекцій з «Етики професійної діяльності та основи педагогіки». Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. 124 с.

4. Сторінка курсу в A-Tutor, ID:5847. URL:
<https://dl.tntu.edu.ua/users/index.php>

6. Рекомендована література

Базова

1. Arthur, J., & Davison, J. (2021). Professional Ethics for Teachers: Theory and Practice in Education. Routledge.
2. Biesta, G. (2019). Letting Art Teach: Art Education 'after' Joseph Beuys. Punctum Books.
3. Crane, T. G. (2023). The Heart of Leadership: Business Communication, Negotiation, and Professional Image. Routledge. Published March 13, 2024 by Routledge
4. Cullen, S. (2020). Moral Education and Professional Practice: New Horizons in Teacher Ethics. Palgrave Macmillan.
5. Sanger, M. N., & Osguthorpe, R. D. (2020). The Ethics of Teaching: Moral Principles for Educators in a Multicultural Society. Teachers College Press.
6. Sockett, H. (2021). Teaching, Learning, and Moral Education: Cultivating Virtue in a Digital Age. Routledge.
7. Stahl, B. C. (2022). Artificial Intelligence for Teachers: Ethics and Pedagogy in the Age of Technology. Routledge.
8. Willems, J., & Bossu, C. (2023). Ethics in Online Learning and Teaching: Perspectives and Practices. Springer.
9. Баша, І., Ремезь, Ю. Теоретичні та практичні засади іміджу підприємства в сучасних умовах. Економіка та суспільство. Випуск 28. 2021. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-22>
10. Боришкевич І. І. Особливості етики ділового спілкування у сучасному ринковому середовищі. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2021. Вип. 17. Т 1. С. 67-75. <https://doi.org/10.15330/apred.1.17.67-75>
11. Волошенко М., Азаркіна О. Психологія професійного спілкування. Херсон : Олді-плюс, 2021. 280 с.
12. Гарбар Ж., Мазур К., Мостенська Т. Корпоративне управління та соціальна відповідальність. Частина Корпоративна соціальна відповідальність: навч. посібник. Вінниця : ВНАУ, 2020. 228 с.
13. Ларрі Кінг Як розмовляти будь з ким, будь-коли і будь-де. Секрети успішного спілкування : книга. Харків : Видавництво «Моноліт-Bizz», 2019. 208 с.
14. Болотова В. О., Ляшенко Н. О., Агаларова К. А. Іміджологія: текст лекцій для студентів . Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків, 2021. 150 с. Режим доступу: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/55391>
15. Новікова Л. Подарунки бізнес-партнерам. Діловодство та документообіг. 2019. № 3. С. 72-75.
16. Паркер П. Мистецтво збиратися разом. Як організувати змістовну та результативну зустріч. Київ : Vivat, 2020. 288 с.
17. Плотніченко С. Основи ділового етикету та протоколу: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2021. 200 с. ISBN 978-617-7882-11-3.

18. Ісасенко Т. К., Лисенко А. В. Риторика: навч. посібн. Полтава : ПолтНТУ, 2019. 247с.
19. Чайка І.П. Формування іміджу підприємства: теорія і практика. Дипломна магістерська робота за матеріалами Приватного Полтавського обласного акціонерного товариства по туризму та екскурсіях «Полтаватурист». 2021. 109 с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/10576>
20. Чекаленко Л. Д. Діловий протокол та етикет: історія і сучасність: навч. посіб. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Держ. установа "Ін-т всесвіт. історії НАН України". Київ : LAT & K, 2019. 75 с.

Допоміжна

1. Green, A. (2021). Educational Leadership and Moral Literacy: A Critical Approach to Professional Ethics in Education. Palgrave Macmillan.
2. Higgins, C. (2022). Ethical Teacher Leadership in the 21st Century. Sage Publications.
3. Noushad Yashan1, Dr. A. Jesintha Rani, Dr. Pawanjeet Kaur, Dr. A. Meenachi, Sruthi S. (2024). Effective Business Communication In The Digital Age: Strategies For Success May 2024 Educational Administration Theory and Practice journal 30(6):2197-2204. 30(6):2197-2204 DOI:10.53555/kuey.v30i6.5681
4. Іовхімчук Н. Мовленнєво-комунікативна культура як компонент ділового етикету. Педагогічний часопис Волині. 2017. № 1. С. 71-76. Бібліогр.: 5 назв.
5. Віват Г. І. Мистецтво спілкування: навчальне видання. Одеса : ВМВ, 2018. 208 с.

7. Інформаційні ресурси

1. <https://dl.tntu.edu.ua/index.php> ID: 5847
2. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК. Київ «Центр учбової літератури» 2011. 252с. (дата звертання: 02.05.2024).
3. Діловий протокол та організація ділових прийомів. URL: https://pidru4niki.com/12060218/menedzhment/diloviy_protokol_organizatsiya_dilovih_priyomiv (дата звертання: 26.06.2024).
4. Дученко М. М. Особливості ділового етикету в окремих країнах. Бізнес-етика : конспект лекцій : навч. посіб. для студентів / М. М. Дученко, О. А. Шевчук ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ, 2020. С. 33-37. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/39693> (дата звернення: 04.01.2024).
5. Зленко А. М. Ділова комунікація та її особливості. Корпоративна культура та етикет : навч. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2019. С. 127–142. Режим доступу: <http://ephsheir.phdpu.edu.ua:8081/xmlui/handle/8989898989/4283>. (дата звертання: 26.08.2024).
6. Зленко А. М. Індивідуальні та колективні форми обговорення ділових проблем. Корпоративна культура та етикет : навч. посіб. / уклад.– Переяслав-Хмельницький, 2019. С. 156. Режим доступу: <http://ephsheir.phdpu.edu.ua/handle/8989898989/4283> (дата звернення: 04.07.2024).

7. Молоткіна В. К. Сучасна ділова комунікація: сутність та типологізація. Організація сучасної ділової комунікації : навч.- метод. посіб. ДВНЗ "Переяслав-Хмельницьк. ДПУ ім. Г. Сковороди", Каф. документознавства. Переяслав-Хмельницький, 2018. С. 7-22. Режим доступу: <http://ephseir.phdpdpu.edu.ua:8081/xmlui/handle/8989898989/3202> (дата звернення: 04.01.2024).

8. Шумінська О. Б. Діловий етикет – невід’ємна складова організаційної культури. Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки. Харків, 2021. Т. 3, № 2. С. 90-98. Режим доступу: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/5204>

9. Етикет ділового спілкування. URL: <https://sites.google.com/site/kulturapovedinki/home/etiket-dilovogo-spilkuvanna> (дата звертання: 06.07.2024).

10. Михайлюк Н. В. Ділове спілкування як складова частина професійної діяльності майбутніх фахівців економічної галузі. Інноваційна педагогіка. 2019. Вип. 10(2). С. 146-148. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2019_10\(2\)__34](http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2019_10(2)__34). (дата звертання: 02.03.2024).

11. Навчальний посібник з курсу „Професійна етика вищої освіти” для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / А.П. Алексеенко, К.І. Карпенко, Л.О. 6. Гончаренко, В.В. Дейнека. – Харків: ХНМУ, 2015. – 77 с. (дата звертання: 09.07.2024).

12. PublishУкраїна офіц. сайт. URL: <https://publish.com.ua/biznes/dilovij-etiket-osnovnifunksiji-printsipi-pravila-i-normi-dilovogo-etiketu.html> (дата звертання: 26.07.2024).

8. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

[illegible]